

Édeskuty L.,

magy. kir. udvari ásványviz-szállító,
európai gyógyfürdők és ásványvíz-források vezérigényőke
Budapest, Erzsébet-tér 7-ik szám.
Természetes ásványvizek és forrástermékek telepe.

Főraktára:

Adelheid, Bártfa, Bikszád, Billin, Borsók, budai keserűvíz-források, Buziás, Carlsbad, Cigella, Csiz, Franzensbad, Előpaták, Ems, Friedrichshall, Fűred, Giesshübl, Gleichenberg, Hall, Igmánd, Johannsbrunn, Ivánda, Kissing, Klausen, Koritnica, Lippik, Lubló, (Luh) Margit-forrás, Lühácsövitz, Marienbad, Német-Keresztur, Olenyova, Parád, Prehla, Püllna, Pymont, Radoin, Rohitsch, Saldschitz, Schwalbach, Selters, Spa, Sullgali, Szántó, Siliács, Szolva, Szulin, Tarasp, Vichy és Wildungeni forrásoknak.

Ezen régi cég, valamint az orvos urak, egy a t. cz. közönség bizalmát bírva, gyors fogyasztásnak örvend, minek folytán azon helyzetben van, hogy mindenkor friss feltöltésű vizekkel szolgálhat.

Az ásványvizek valódisága és frissisége tekintetében, a készletek a városi főorvos ellenőrzése alá vannak helyezve.

Arjegyzedelk kívánatra ingyen szolgálunk.

Ásványvíz-ivóhely.
A közlekvő kelleme sétáló hely és üzletben tett készület nagy alkalmat, nyújtand az ásványvíz gyógyhasználatára.

Marienbad (Luh) Margit-forrás, seltersi, koritnicai, budai keserűvízzel és Carlsbadival (ez utóbbi melegítve) pohárszáma is szolgálunk.

TERNO

cs. k. lottóban

egyedül csak úgy érhető el, ha bírjuk ama számok kombinációit, melyeknek a húzón ki kell jönnök. E számokból, mint egyedül titokkal, készlettel bír az általános ismert, és magas nyereséget nyújtókkal sokszorosan kitett **Kreuzenberg tökéletes Hohenau** (éjszaki vaspálya), ki már maga eleget nyerve, és igen sok embert, ki az előtt nagyon kevés pénzzel bírt, gazdaggá tett. A ki tehát a legközelebbi lottóhúzásokra kiválóan jó számok közlését kívánja, melyek egy **sterno-játékutastásra** világosan elő vannak írva, küldje be azonnal pontos címét, mire a számok küldése rögtön megtörténik. A ki mer, az nyers igaz közönség, a miért is senki se zárja el a közelgő szerencse elől ajtaját, hanem hozasson azonnal egy **sterno-játék-combinációt**, tegye be a számokat bizonyosan, s várja meg a sikert. 5611

GICHTFLUID

von
FRANZ JOH. KWIZDA
K.K. HOF-LIEFERANT.

Evek sora óta kipróbálva mint kitűnő szer köszvény és csúszkázások, az izmok és idegek feszessége, véraláfutások, zúzódások, a bőr érzéketlensége, továbbá helyi gőresök (lábikragóres), idegfájdalmak, s hosszabb ideig tartó bekötések által származott dagadások ellen: foként pedig nagyobb fáradságok és gyöngölások előtti és utáni erősödésre, stb., valamint akkorban beállott erőtlenedésnél.

Valódi minőségben a következő gyógytárakban: Budapest Török József, Eszéken Dienes S. G., Pozsonyban Pistorý Bódog, Nagy-Szebenben Morscher W. F., Zágrábban Mithbach Zsigmond.

Főraktár Kwizda Ferencz János,
csász. kir. udvari szállító- és kerületi gyógyszerésznél, Korneuburgban.
Ára egy üvegnek 1 frt o. é.

Ezenkívül a koronaországok valamennyi város és mezővárosában léteznek raktárak, melyek időnként a vidéki lapok útján közhírré tétetnek. 5730

21. SZ. 1880. BUDAPEST MÁJUS 23. XXVII. ÉVF.

GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN.
Dost János részletezte után.

A bártfai gyógyfürdő

május hó 15-ken nyitattik meg.
A bártfai erős égvényes, sós, savanyúvíz-források hatátságos gyógyerejéről régóta ism-rettesek, első rangu szaktekinéltek által el van ismervé: hogy **Bártfa** hazánk, sőt a külföld e nemű legerősebb forrásaik közt kiváló helyet foglal el. E kitűnő gyógyvizek biztos sikerrel használatnak: vérszegénység, sápkór ellen, idült gyomor, bél- valamint légzészerui és húgyhólyag hurutoknál, az ivarszerui bajok és rendellenességek ellen különösen az anyaméhkoroknál és idegbajokban. 5913

Ezen régi híri fürdőhely Sárosmegyében, szab. kir. Bártfa városától mely a tulajdonát képező fürdőt most házilag kezelteti) 1/2 órányira fekszik a kárpátok egyik helylanczolatá déli lejtőjén, gyönyörű szűles fenyveserdő által környezett völgyben, a legiszább kellemes tündő balsamos erdei levegővel, pompás erdei sétányokkal.

A legközelebbi vasúti állomás **Eperjes**, honnan kocsin a kitűnő országúton 4 1/2 óra alatt a fürdőbe érhetni. Jól berendezett lakások mérsékelt áron, egészséges izletes étkek olcsó kiszolgáltatásáról gondoskoda van, a vendégek kényelmére **gyógyterem és fedett sétány**, mindennap reggel és este térzene (ungvári zenekar). Mindennemű fölvilágosítással készséggel szolgál.

Kárpáti mell-thea és kárpáti növénynedv,

Maléter Vilmostól.
biztos szerződés, mell-betegség, köhöges rekedtség gyomorgyógyosság ellen
Kárpáti mell-thea. Egy csomag 50 kr. Növénynedv. Egy üveg 50 kr.

Kárpáti marhapor,
lovak, szarvasmarha és juhok számára, mint minden marha betegség ellen kitűnő szer.
Egy kis csomagnak ára . . . 35 kr.
Egy nagy csomagnak ára . . . 70 kr.

Valódi minőségben kapható csakis **MALETER ALBERT,**
gyógytárban, Rozsnyón.

A legkésőbb az-
korig megóvhatni
minden
hölgy

tőfeladata, mely kiválóan föltételezi a bőrleg-
gondosabb ápolását. E-
nek tiszta és gyönyörű
megtartása a lényegi-
társa és frissítése, fol-
tok, vörösség, szeplős
és minden bőrszenny-
eltávolítása, ugyanint
különösen a ránczok
és redők azonnali és
tartós megsemmisítésé-
kiválóan eszközölhető
az annyira kitűnő
hatá-ában meglepő

RAVISSANTE

du dr. Lejosse à Paris
hivatalosan megvizsgált egyetlen ártalmatlan bőrpólo szer
Által. Paris, London, Bécs, Budapest elgana 1851-győlégnek
legértékesebb toltette titka a fiatal kor frissességének az agkor-
ban való megtarthatása: ezerszeresen jónak bizonyult, és mint
első szépitő szer egy hölgynek pipere-asztaláról sem
szabad hiányoznia.
Egy nagy eredeti üveg ára frt 2.50 / használati
Egy kis eredeti üveg ára frt 1.50 / utastással.

Valódi minőségben kapható és levélleg meg-
rendelhető **SVARCZ F.** központi főraktárában
városháztér 9. sz., Haris-bazár; és **Török József**
gyógytár urnál.

Mindenkinek ajándékozunk

a legstílusosabb tárgyakat, mint kés, villa és kanál.
A nemrég megkötött nagy angol britannia-üzlet-gyár 16-
meggonczoltságától megbízást kaptak, hogy valamennyi nálunk
letétben lévő britannia-üzlet-áru a szállítás s a munka-díj egy 1/3
részének csekély kárpótása mellett
5769

elajándékozunk.

3 frt 95 kr. beküldés, vagy utsvét mellett is, mint a szállítási
díjnak Angliából Bécsbe, valamint a munkadíj 1/3 részének kár-
pótása mellett, kaphatja mindenki a következő britannia-üzlet-
asztal készletet 6 személy számára, vagyis 24 db. legjeleseb áru-
tárgyat:
6 db. kitűnő jó asztali kés, britannia-üzletnyéllel, valódi angol
cszát-aczel pengével.
6 . legfinomabb villa, britannia-üzlet egy darabóól.
6 . nehéz britannia-üzlet evőkanál.
6 . brit annia-üzlet kávéskanál, legjobb minőség.
24 db. Összesen 91 db., mely azelőtt 115 frt-ba került, most pedig
összesen mind a 24 db. csak 3 frt 95 kr.
Ezen 24 tárgy a legfinomabb britannia-üzletből van ké-
szítve, s a mely brökké fehéren marad, s a valódi üzletből 30 év
használat után sem különbözethető meg, amiért kezeség is
vállaltatik. Csím és egyedüli megrendelési hely
BLAU és KANN, Bécs, I. Elisabethstrasse, Nr. 6.
Kinek az áru ne n tetszik, bérmentes visszaküldés mellett
a pénzt levonás nélkül visszakapja.

14 nap alatt

megszüntet a világhírű **Dr. RIX-féle** eredeti **Pasta**
Pompadour minden tisztátalanságot az arczon, úgy-
mint: szeplőt, májfoltokat, pörseéseket, bőrtájkát
himlőhelyet, ragyát, vörös orrot. A bőrnek puha, bár-
sonyszerű külsőt kölcsönöz. Az eladás jótállás mellett
történik, s ha a pasta nem lenne hatással, a pénz
minden nehézség nélkül visszaadatik. I serleggel
használati utasítással, 1 frt 50 kr. Kapható **RIX**
VILMA, dr. Rix Adalbert özvegyénél, Bécsben,
Stadl, Adlergasse 12, I. Stock. 6729

Valódi keleti haj- és szakáll-festőszer

megszült barna s fekete hajnak előbbi termé-
szetes színt visszaadja, vörös vagy szőke haját
tetészet szerint barnára vagy sötétfeke-dre fest.
Ára 3 frt 20 kr. o. é. A postán küldésnél ca ma-
go és és bélyegért 20 kr. több számítatik. Fő-
raktár, hova minden megrendelések intézendők:
REISS B. urnál Budapest,
király-utca 47. sz., I. emelet. 5640

MATTONI-féle

GISSHÜBLI

legtisztább égvényes savanyúvíz.
Édecsek, eméztési és mellgyógyyszer.
Saját raktár-helyiségek: Budapest, Ferencz József-tér 3.
(Diana-fürdő.) 5800
Bécs, Maximilianstrasse 5, Tuchlauben 14.
Készletben valamennyi ásványvízkereskedés s gyógytárban.

Több kiállításon kitüntetve s az 1878. párisi köz- kiállításán ezüst-éremmel díjaztatva.

LÖRINCZ ISTVÁN

lábbeli-gyára,
Budapest, Muzem-körút 5. sz.
(Zrínyi-kávéház mellett).

Gyáram iránti mindig növekvő igénybevétel, s bizalom
által indítatva éreztem magamat, a külföldi lábbeli
gyárak megtekintése alkalmával szerzett tapasztal-
atok nyomán, gyáramat akként berendezni és na-
gyobbítani, hogy a fokozatos igényeknek és versen-
képességnek, minden tekintetben eleget tehessenek.
Dusan felszerelt raktárban a legizlésebben s
szilárdan gyártott férfi, női- és gyermek-lábbelieket
méréselt árak mellett árusítok.
A közönség kényelméért átvetttem a legújabb talál-
mányu angol „**NUBIAN BLAKING**” bőrtápláló és
fényesítő-máz forrást is. 5798
Teljes tisztelettel
LÖRINCZ ISTVÁN.
Vidéki megrendelések utánvét mellett gyorsan
kiszolgáltattak, s nem illő árak kieserültetnek.
Arjegyzedék és mértékvevési utasítás ingyen küldetik.

Gyorsan tessék venni, különben elfogy!

Igen nagy részlet páncczel-vállfüző

kanállidoma zárral. 34 cm. hosszú, testhez illők, drbjá 1 frt 50 kr.
Továbbá valódi halcsontból való, drbjá 2 frt 50 kr.

Vidéki megrendelések postá-
san teljesítetnek, csupán a dí-
rekbőseg fejlegzése szükséges
Az itt jelzett részlet árára
csak addig marad, míg a
készlet tart 5899
Vállfüzőkkel rendes áron és
mindenféle alakban olcsón
szolgáltatók.
Derékfeszítőket,
nyakkendőket,
tavaszi minta szerint
női echarpeokat,
a legnagyobb választékban
ajánl
PHILIPSBORN M. vállfüző- és nyakkendő-gyára,
31-33. Budapest, sugár-úti Bazár. 31-33.

GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN.

(1791—1860.)

A SZOBORRAL, mely most május 23-án, az akadémia palotája előtti téren le fog leplezteni, nem halálját leróni, csak annak látható és maradandó kifejezést adni kíván a nemzet a «legnagyobb magyar» iránt, ki nemzeti becése, közmívelődése s anyagi érdekei előmozdítására annyit tett, mint talán senki előtte s utána.

Gróf Széchenyi István élete hatvan-kilenc évre terjedt; közpályája s tevékenysége csak huszonhárom évet, a század második negyedét töltötte be. 1825-ben lépett föl a pozsonyi országgyűlésen, s nyilvános élete tulajdonképen bezáródott az 1848-ki év szeptemberében, — mikor a haza sorsán kétségbeesett elméje homályba borult, szíve megtört. Élete még tizenkét évig tartott aztán; s lelki egyensúlyát visszanyerve, ismét a haza gondja s jövője iránti aggodalom foglalkoztatásá adottszellemének új rugalmasságot. Utolsó, nagy irodalmi műve («Ein Blick») e korszakra esett. De ő a kórházból a tevékenység nyílt terére nem léphetett ki, nem is vágyott vissza többé. S így tevékenységét, nagyban és egészben csak ama huszonhárom esztendőre mondhatjuk szoritva, mely 25-diki föl- és 1848-diki lelépése közt folyt le.

De e huszonhárom év alatt minden gondolata hazája fölvirágoztatásának s nemzete jólléte emelésének volt szentelve s tevékenysége oly sokoldalú s oly rendkívüli mértékű volt, melyhez hasonló államférfiaink egyiké se tud fölmutatni.

Első tette egy szó volt, a pozsonyi rendek körében, kik latinul hozták a törvényt s folytatták részben tanácskozásait is, és németül társalognak; egy magyar szó a magyar nyelv s nemzeti és tudományos mívelődés érdekében; de nem üres szó, mely másokat biztasson, hogy tegyenek valamit, hanem egy nagy tett váratlan s annál gyűjtöb kinyilatkoztatása, — megdöbbentő a mult mulasztásaira vetett fény, lelkesítő a szebb jövőre; egy szikra, mely a hamu és parázs alá temetett, de gyulékony anyagba esve, hirtelen robbanást idézett elő, de úgy, hogy állandó tüzet gyújtott általa.

Ez első szó, ez első tett, az akadémia megalapítása, életének mindvégig legnagyobb ténye maradt abban az értelemben, hogy lelke egész gondolatát s összes irányát ez fejezte ki; azt a vezéreszmét, melyet mindvégig, minden tetteiben maga előtt tartott: anyagi eszközök által szellemi haladást s ezzel a nemzet emelkedését és erősülését idézni elő. Ez első szava és tette volt egész életének programja, közpályájának kinyomata.

Gróf Széchenyi István pályája elejétől végig oly összhangzatos, oly következetes, annyira magán viseli minden részletében a tervszerűség s egy magával teljesen tisztában levő szellem nyomait; az egymásután, melyet ő az általa fölvetett vagy fölkarolt eszmék valósításában követett; a szellemi és anyagi érdekek annyi különböző, egymást kiegészítő és föltételező ágazataiban való folytonos és fokozatos, fejlesztő munkássága; az eszmék és a tett emberének, a kezdeményezőnek és a végrehajtónak ritka egyesülése benne; a tapintat és erély, az eszély és a szívósság azon csodás

párosulása, melyvel semmit nem kezdett, nem épen a kellő időben, de aztán semmit sem is hagyott abba, végrehajthatlan, a mit megkezdett; mindez igazolja azt az itéletet, melyet hontársai s az utána jövő nemzedék egyhangulag ejtettek fölé, hogy történelmünkben nem volt még ember, ki magasabb célú s nagyobb föladatot öntudatosabban tűzött volna maga elébe s választott pályáján és kitűzött irányára egyenesebben, következetesebben és lankadatlanabban haladt volna, mint gróf Széchenyi István.

A mint az akadémia megalapításával a tettek terére lépett, azonnal körültekintett az eszközök után, a melyekkel — s az utak és módok után, a melyeken kitűzött célja eléréséhez juthasson vagy inkább juttathassa nemzetét.

Az eszközt, mint az akadémia alapítójától várható is volt, legelőször az eszmék mozgalmának irodalmi uton előidézésében találta föl s miután egy, — látzólag alárendelt, de nemzetgazdasági tekintetben elég fontos, s a mellett az arisztokraczia előtt, melyre mindenek fölött hatni kívánt, nem kevésbé érdekes tárgyról: a Lovakról irt röpiratát közrebo-csátotta — összekötte, mint mindig, az irodalmi fölépést a társadalmi mozgalommal, a könyvet a lóversenyek megalapításával, — mindjárt egy nagy irodalmi tényre készült, melyben minden téren annyira hátramaradt hazája anyagi s általában lét-érdekei megóvására s nemzete regenerálására irányzott programját, ha nem egyszerre teljesen kifejteni, de annak irányát megjelölni s proklamálni szándékozott. A *Hitel* az akadémia megalakulása évében (1830) jelent meg s valódi forradalmat idézett elő az eszmékben.

Széchenyi előtt nem volt váratlan az ellenzés, melyvel föllépése találkozott. A ki az alvót és tespedőt hosszas, megszkott és megkedvelt pihenéséből s mintegy önkivülből rázza föl, annak készen kell lennie, hogy a nehezen ébredőnek első dolga lesz: rámondulni ébresztőjére, még mielőtt megköszönné neki, hogy a föltette égő háztető alatt, vagy a meredek szélén, a hol elaludt, felköltötte. De gróf Széchenyi István nem az az ember volt, a kit jól átgondolt munka-programjától a visszataszítás elteríthetett volna. — A *Hitelre* a *Taglatat* (gróf Desseffy Józseftől, a Kazinczy barátjától, a fölvilágosult, klasszikus miveltű, hazafias, de a Széchenyi föllépését károsnak, mert eléggé elő nem készítettek és rohamosnak tartó mágnástól), — a *Taglatatra* pedig Széchenyitől a *Világ* következett, részint elég keserű, mert a gúny nyilaival végig sebző s az érvek súlyával megsemmisítő válaszul a megtámadásra, részint a *Hitelben* előadott nézetei bővebb kifejtésével. Röpiratai: *A magyar Játékszín* (1831) s a *Budapesti Lánchíd* (1833) csak jelzői voltak összefüggő programja sokoldonságának; magát e programot, ugyanazon évben irt, de meg csak később (s jellemző: külföldön, Lipcsében) megjelent *Stádiumában* fejtette ki.

S most egyszerre, s ettől fogva szakadatlanul, új meg új irányait jelölte ki a haladásnak, melyekben lángszellemével s — lázasnak mondanók, ha oly meggondolt és következetes nem lett volna* — lankadat-

* — annyit mondhatok, mondja magáról, a *Kelet Népben*, «hogy semmit sem tettem rögtönzésekép, vagy

lan tevékenységével ragadta nemzetét. Az anyagi, különösen a közlekedési, a társadalmi s jelesen a társulási, a tudományos, jelesen az akadémiai s törvényhozási, kivált az adóreform-terén, megannyi tett-számba jövő irattal, élő szóval s nem kevesebb tettel és munkával lépett föl, hatott és mutatott példát. De ha százfelé szakadt is munkássága és hatása, minde-nüvé az egész ember jutott belőle; mert mindenben és mindenütt egy gondolat vezette, mely egész lelkén uralkodó szenvedélyes vágygá vált benne: anyagilag és szellemileg emelni, haladásra birni, nagy-gyá tenni nemzetét. Igen, nemzetét — vagy mint ő szerető mondani: fajunkat; mert a férfiu, ki oly egyetemes európai miveltéssel bír mint fájából csak kevesen, magyar volt érzelmében, és a magyar nemzetiség fentartásáért s erősítéséért majdnem a rajongásig lelkesülő, mint talán senki előtte s csak kevesen mellette és utána.

Egész élete munkáját csak futólag is vázolni, messze túlhaladja nem csak egy hírlapi cikk igen is kimért korlátait, hanem erőnk is. Széchenyi óriási nagysága, tevékenységének sokoldalúságában nem kevésbé áll, mint összefüggő tervszerűségében s következetességében. A Duna-gőzhajózás megteremtése — s hogy az lehetővé legyen: az al-Duna, jelesen a Vaskapu, megtisztítása s a hajózás természeti akadályaitól; a Tisza-szabályozás s ezzel száz meg százezer hold termőföldnek visszahódítása az emberi munkának ellenséges elem hatalmából; a vasutak hálózatának tervezése s a kivitelt megkezdése, általában közlekedési eszközeinknek az ipar és kereskedés ez éltető és tápláló ereinek létrehozása; másfelől a nemzeti játékszín, a kaszinók és lóversenyek, — mint társadalmi s közmívelődési eszközök megteremtésére irányult sikeres törekvése s mellettök az akadémia, mint legfőbb irodalmi és tudományos aeropág fejlesztése s nemzeti irányának épentartása, de szűkebbül kizárólagosság nélkül; — s végre törvényhozási működése, mely oda irányult, hogy középkori, hűbérrendszerű alkotmányunkat, lassanként, modern alkotmányunk alakítsa át, kimondva a közteher-viselés elvét, s meg is valósítsa azt — legszebb alkotásai egyikén a Budát és Pestet összekötő lánchid, s általában megpendítve, sőt meg is indíva az adó-reformokat; előkészítve a jobbágyok földszabadítását, a királyi városok emelését, s a felelős kormányzat eszméjét: ime, tevékenységének három, egymástól megkülönböztethető irányja: az anyagi, a társadalmi és a törvényhozási; de melyek, nem csak eszméjében és tervében, hanem a kivitelen is szorosan összeváltak, mint egy-azon gép különböző kerekei, melyek egymásba fogóznak, egymásnak adják át mozgató erejüket, s közösen mozditják elő az egésznek működését.

A mi Széchenyit, roppant sokoldalúsága s majdnem lázas tevékenysége mellett oly kiválólag s minden másoktól megkülönböztetve, sajátlag jellemzi: az, a mit ő majd ildomnak, majd modernnek nevezett,

pillanatnyi fölhevülés következtében, de minden lépésem, minden tetteim egy előre kiszámított, messze látó tervnek szelleményei. Vérem meggondolatlanul s kitűzött elveimmel ellenkezőleg, soha el nem ragadtól; mert nem szenvedelemből léptem a nyilvános élet mezéjére, de kötelesség utáni elszántásból.

s a mire épen oly nagy, ha nem nagyobb súlyt fektetett, mint nagy tervei és kezdeményei lényegére. «Mindent a maga idejében», tehát el nem hamarkodva, nem erőltetve, megérés előtt a gyümölcsöt nem siettetve, — s «mindent erőszak nélkül», tehát az ellenkező érdekeket nem sérte, harcra ok nélkül ki nem hiva, sőt lehetőleg megnyerve s kibékítve: ezt értette ő az ildom és modor alatt. S ezért remegett mindentől, a mi forradalom színtét viselte magán, — mert a mit forradalom alkot, az rohamos, elsietett s a mellett ezer érdeket sértő, a multat alapjaiban megrendítő, a természet lassu fejlődését fölforgató lehet csak.

Későn, a nemzet átlátta, hogy Széchenyi ez aggályai nem voltak alaptalanok, s akkor túlságosnak tetsző nyilatkozatai a jós-igék megdöbbentő valóságát nyerték a bekövetkezett események által. De ő akkor nem mondhatta már, hogy «lám, igazam volt» — s ha mondta volna is: mit használná? A nagy romlásból a nemzet csak lassan, de életrevaló levén, mégis felocsudott. S új életre ébredése épen összeesett Széchenyi — egykor imádott, majd félreismert vezére — halálával. Most már csak sirjára tehetne le koszoruit a nemzet s hálójának csak érekszoborral adhatta kifejezést.

Ott áll az már s várja leplezését a nagy ember legnagyobb alkotásai: a magyar akadémia, a budapesti lánchíd s a Dunagőzhajózás közepett. A főváros, melynek emelése, szeptése, valódi nagy várossá tétele legszebb s legtöbb előszere-ttel ápoltt álmai közé tartozott, de a mely — egyesülésével, s azótai emelkedésével — az ő legmerészebb álma is felülmulta; s az ország törvényhatóságai, melyek a nagy alkotónak, a nagy törvényhozónak, a közélet hatalmas vezérének oly sokat köszönnek; és az általa alapított intézetek, társulatok, vállalatok, élükön a magyar akadémiaival és a nemzeti kaszinóval, mind elhozzák e napon, s e szoborra, koszorúkat. Legyenek azok, bár hervadandó virágból s eleven zöld ágakból fűzve — hervadatlanok, küldöik s az egész nemzet érzelmeiben, tevékenységében s emelkedő jóllétében és virágzásában. Így lesz az méltó hozzájuk is, ő hozzá is s fogja örökre körül lengeni emléket, míg a Duna harsogó árja szegi Budapestet, Magyarország fővárosát s zeng boldog és dicső jövőjét a legnagyobb magyar álmaihöz!

—á—

A Széchenyi-szobornál.

A külföld, nevezetesen a nyugot haladásának látványa, rendesen elkomorított. Talán ez az oka, hogy máig, midőn lenézett boltoslegény az, a ki be nem futotta Páris, Londont, kirándulásaimban Olasz- és Németországok peremén túl nem messze halottam.

Soha sem voltam képes elfeledkezni egy pillanatra sem arról, hogy magyar vagyok. Minden tárgynál, esekelménynél azonnal hazámra gondoltam. És a párhuzam nem mindig, azaz hogy vajmi ritkán ütött ki hazám javára.

De néha-néha mégis így ütött ki. A sok kedvezőtlen összehasonlítás keserű falatai közt volt néha édes is.

Ilyen volt a többi közt az, midőn München utcáin és térein sétálva, eszembe jutott Deák Ferenc egyik ismeretes adomája arról az elő-

gedetlen emberről, a kinek mindig volt panasza az időjárás mostohasága ellen, és a ki, midőn egyszer egy jó esztendőn mindenben, borban, buzában, jó termés volt, mégis talalt egy kifogást: hogy ime, de bizony hát — mák még se termett!

Nekem ez idő tájt is nagyon jól esett, ha valaki azt bizonyította, hogy elkeseredettségem alaptalan; szemüvegem sötét; hogy még sem állunk olyan igen rosszul, mint azt én e szemüvegen át látom. A «rechthabereit» mindig gyűlöltem, s nagyon örültem, ha pillanatra volt okom magammal elhítni, hogy csakugyan én vagyok tulkövetelő, türethetetlen, hiszen egyszerre minden nem történhetik; nem kell kétségbe-esni, teljesülni fog a jóslat, hogy Magyarország lesz, és pedig, szebb, dicsőbb lesz, mint volt.

Nem maradtam adós magamnak azzal, hogy kedvezően huzzam meg a párhuzamot, a hol erre lehetőség kínálkozott.

És így történt, hogy München utcáin, téreire járva, fölkiálthattam: no lám, itt nagyok a szobrászok, de kicsinyek az emberek, nálunk kicsinyek, azaz hogy egyáltalán nincsenek is szobrászok, de vannak nagy embereink; még pedig talán olyan aránytalanul nagyok, hogy hozzájuk még ezek az itteni nagy szobrászok is kicsinyek volnának.

És hirhedt pesszimizmusomnak megvolt az a jó oldala, hogy a miben kedvezőleg íteltem viszonyainkról, keesgethettem magamat azzal a tudattal, hogy már ebben aligha igazam nincs, mert hiszen elég tanubizonyosság adtam annak, hogy nemzetem fogatkozásai iránt nem vagyok elfogult.

Hiszen soha sem is azért fájt nekem a gondolat, hogy ennyire hátra vagyunk, mert a dicsőbb léthöz ne volna tehetségünk, érdemünk; ha ezt hiszem, akkor egyszerűen lemondok és nem ábrándozom nemzeti nagyságról; de fájt azért, mert mindig úgy voltam meggyőződve, hogy a mi a tehetséget, egy a szellemit, mint erkölcsi illeti, az alkotó természet gazdagabban egy népet se ruházott föl több adománnyal, mint a mienket, mely mindamellelt mégis olyan-nyira hátulsó helyet foglal el az európai nemzetek társaságában, hogy időnkint el is feledik, van-e, volt-e a világon valaha?

Hogyan, hogy a nemzet, melynek ennyi és ily nagy emberei vannak, mégis oly alacsony polezon áll a többiek sorában?

Nevezetesen mik ezek az itt ércben dicsőített nevezetességek minagyainkhoz képest, a kiktől a világ még sem vesz hozzájuk méltó tudomást?

Azután bejártam a bajor, stájer, krajnai havasok tájait, s megismerkedve a hegyek relatív magasságának fogalmával, megtaláltam a feleletet e tépelődésemre.

Tudniillik minden attól függ, milyen magas a fensik, a honnan az előttünk fölnyuló hegy csúcsára tekintünk.

A mi nemzetünk egy mély, más nagy bércektől elfödött völgyben áll, ebből óriási szirtek nyulnak föl, melyek relatív magasságban fölülmulják a Gaurisankart; de azért nem versenyezhetnek ezzel, nem érik föl, mert mélyen fekszik a táj, melyből fölemelkednek, és hóféjük nem látszik az őket környező magasabb lépcsőzetről kiemelkedő bércek közül!

És tán úgy áll a dolog, hogy voltaképen nem is a mi szobrászaink kicsinyek, illetőleg nem kisebbek azok egyménél más nemzetinél, de a mi embereink aránytalanul nagyobbak; és a föladat, az ő szellemi erkölcsi nagyságuk fogalmát megérzékíteni ugyanannyival nagyobb, nehezebb?

E nézetem lehet téves, de semmiesetre sem származtható elfogultságból, mert hiszen ha

beismerem, hogy a nemzet kicsi, de fiai közt vannak aránytalanul nagyok — ebben tán annyi vagy több a mérséklet, mint a vérmesség.

De ha való, hogy valamely havast több napi pihenőben megmászni könnyebb, mint egy-huzamban; ha való, hogy a társadalom legalsó rétegéből a legfelsőbe kúzdani föl magát nagyobb erőfeszítés szükséges, mint annak, a kit már a születés magasra helyezett: — valónak kell lenni az állításnak is, hogy egy csekély hatalmi eszközöket nyújtó, szinte elfeledett nemzet zömök, de alacsony vállairól a világhír messze kitündöklő hómagaslatába emelkedni, sőt a geniusz szárnyain titáni erkölcsi erővel pillanatra magát a nemzetet oda fölrugadni — sokkal nehezebb föladat, és ekként bámulatosabb mérvű léleknagyságot föltételez, mint egy már különben is kiválóbb polezon álló nemzet színvonalát, a saját egyénisége nagyságának mérvével megtoldani.

Vegyük csak, hogy ha Petőfi, Kossuth, Széchenyi francziának vagy angolnak születnek, mennyivel lett volna mindegyiknek nagyobb hire? ha saját nyelvükön őt helyett 60—100 millió néphez beszélhetnek?

A mi pedig a magyar hazafiságot illeti, ez nem csak sajátlagos de egyetlen is a történelemben, és pedig azért, mert ez annyira nehéz, hogy míg itt a Mohács utáni viszonyok meg nem szűntek, lélektani lehetlenségnek látszott.

Lemondani a függetlenségről épen azért, hogy megmentsük azt; megtagadni a legdrágábbat külsőleg azért, hogy azt belsőleg megőrizhessük; idegen mezbe öltözni és az alatt annál jobban szeretni alája rejtett sajátunkat; elfojtani legforróbb vágyainkat és azokat mégis meg nem fojtani: ime a speciális magyar hazafiság negyedszáz esztendő óta!

Öt millió Junius Brutus — tíz emberéleten át!

Ime az eszmény, melyet egy művésznek ércben kellene megtestesíteni.

El van-e ez érve a Széchenyi-szobornál? Nem vitatom.

Részemről nem tudnék megütközni azon, ha ez egyhamar nem is lenne elérve. Omnia non possumus omnes. Az angolok majd mindenben legnagyobbak, de köztudomásúlag rossz hegedűsök. Én szívesen átengedem a münchenieknek azt az előnyt, hogy birjanak jobb szobrászokkal, mi meg nagyobb államférfiakkal. Ezekre van kétségkívül nagyobb szükségünk. Csak borban, buzában legyen jó termés, — mák nélkül majd csak el leszünk.

Egyelőre oldjuk meg a föladatot egy kolumbusi fogással. Segítse ki a szobrászt a szónok. Irjuk föl a talap homlokára: «A legnemesebb ember romja vagy te, ki valaha az idők méhében született».

Vajda Lános.

Gróf Széchenyi István neje.

Széchenyiben minden nagy volt; az elme és a szív, az eszmék és az érzések. Szenvedélyeiben sem volt semmi köznap, a szokott arányok szerinti.

Életének uralkodó szenvedélye hazaszere-tete volt, s az a mindennél nemesebb dicsvágy: fölemelni nemzetét s regenerátora lenni a századok alatt anyagilag, szellemileg, politikailag elcsenevezettnek.

De e nagy ember a nők iránti szerelemben sem volt köznap. Még kisebb s aránylag mü-lőbb szeszélyei is — vagy a mi más embernél az — nála a szenvedély hevét és mélységét öltötték föl s oly tartósak voltak mint másnál a maradandóbb szerelmek.

Maradandó szerelme pedig, mely végre, hosszas évek után a legdicsőbb s legboldogabb házasságra vezetett: oly nagy szenvedély arányában jelen meg, minőt csak a nagy költők

A SZÉCHENYI-SZOBOR.

ENGEL JÓZSEFTŐL.

alkotásaiban találunk s mely elég nagy és elég erős lett volna az élet uralkodó szenvedélyévé válni benne, ha e szerepet a hazaszeretet már el nem foglalta volna.

Gróf Seilern Crescentia volt e szerelem tárgya; egy ifjúságában csodaszép s mindvégig feltűnően bájos, a mellett ritka nemesszívű, erős jellemű és magas értelmiségű nő, minők csak ritkán teremnek a Széchenyi Istvánok számára. De Crescente már nő volt s 1819 óta a nála jóval idősb gr. Zichy Károly neje, midőn őt Széchenyi megismerte, s ellenállhatatlan és olthatatlan szerelemre gyuladt iránta. Sokkal magasb fogalmi voltak az erényről, becsületről, női kötelességről — és sokkal jobban tisztelte a kit szeretett, mint sem ne tudta volna, hogy Crescente-szal nem szabad tudatnia sem, hogy szereti. De a női szív és szem viszont sokkal belátóbb, hogysen ezt Crescente az első perctől észre ne vette volna.

Ők csakhamar tisztában voltak egymással; de tisztában kötelességökkel is. Egy pillanatig sem jutott eszükbe, letérni az erény útjáról; nem is nyilatkoztak soha. Crescente oly angyali lélek volt, melyhez a szenvedély és bűn árnya sem férhetett. Ő boldog volt férjével s számos gyermekeivel. Széchenyit becsülte, megértette, —

GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN. — A VADÁSZ-ALBUMBAN MEGJELT KÉP UTÁN.

s épen azért még barátságában is több mint tartózkodó volt iránta, társadalmi érintkezéseikben több mint óvatos, mert a világra épen annyit adott — mint önmagára.

Széchenyi mondhatatlanul szenvedett. Tizenkét éven át huzcolta szenvedélye ólomsúlyát s vergődött lánczaiban. Ellenállhatatlan vonzatra közeledett mindig imádása tárgyához, s kábultan, összetörve hullott vissza annak hidegségétől érintve. E kimondhatatlan lelki harc — mely egy nagy író esetére volna méltó — vázolja vagy inkább csak jelölve van Naplóiban, melyekből Zichy Antal érdekesen állította össze az idevonatkozó adatokat.* Ha Crescente még a szokottnál is hidegebb volt, ha látogatását nem fogadta, ha levelét visszaküldötte, ily hátrattal: «Szünjék háborgatni e szívet, melynek oly nagy szüksége van a nyugalomra» — akkor kétségbeesik, öngyilkos gondolatokkal tépelődik, sir érette; ha ülve viszontláthatja boldog Szóval, e férfi, ki már akkor a haza vezére s oly óriási tevékenységet fejt ki a közélet terén: harmincznégy éves korától negyvenötig, tehát a férfikor legerősebb korszakában, egy szenvedélyes, lángoló, reménytelen s mégis

* Széchenyi István és a nők; a «Budapesti Szemle» ez évi első kötetében

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ALAPÍTÁSA. (1825. NOV. 3.)

A BALATONFÜREDI FÜRDŐIDÉNY

május 16-án nyitattott meg.

Balaton-Füred enyhe és egyenletes légköri viszonyánál és kitűnő julsavó intezeténél fogva különösen ajánlható: **idült légesohurut és tüdőbántalmaknál**; égvényes sós, szénasavas vasas források, hideg és meleg szénasavas fürdő, gőzfürdő s a női és férfi uszodával ellátott balatonfűrdői javulók; gyenge emésztés, idült gyomor és bélhurut, hasi pozsza, máj- és lépajánrt, hólyaghurut és vesebajok, aranyér és női bántalmak ellen; továbbá vérszegénység, sápkór és görvélykórnál, általános: yengesség, gerinczagy és idegbántalmaknál.

Rendszeres szőlőkúra szeptember 1-én kezdődik. 5958
Diszes gyógyterem, elegans étermek, terrase, kávécsarnok, fűdött sétány, jó zenekar és szini előadások, bál, tombola, jó restauráció, — Károli vezetése alatt — szép és kényelmes butorzott lakások, posta- és távirahivatal, jól rendezett gyógyszerter.

A közlekedés vasuton Budapestről — naponkint kétszer — Bécs és Kanizsától Siófokig, innen a Balatonon át 1/2 óra alatt a «Kisfaludy» gőzhajóval történik, ünnep- és vasárnapokat megelőző napon Budapestről B.-Füredre és vissza 3 napra érvényes jegyek féláron kaphatók.

A fürdő-intézet rendelő fő orvosa: Dr. Huray; urad. orvos: Gemahl. — Lakás-megrendelések **Écsy László** igazgatóhoz intézendők B.-Füredre. A b.-füredii ásványvíz források Budapestben **Édeskuty L. m. kir. udv. ásványzállító**nál; s kapható még **Radoscay** és **Hubenay** fűszer-kereskedésben. Az intézet rövid leírásával ingyen szolgál a **fürdőigazgatóság.**

A bártfai gyógyfürdő

május hó 15-én nyitattik meg.

A bártfai erős égvényes, sós, vasas, savanyúvíz-források hatásos gyógyerejéről régóta ismeretesek, első rangu szaktekintélyek által el van ismerve hogy **Bártfa** hazánk, sőt a külföld e nemű **legerősebb ferrásai** közt kiváló helyet foglal el. E kitűnő gyógyvizek biztos sikerrel használtatnak: vérszegénység, sápkór ellen, idült gyomor-, bél- valamint légzészertani; húgyhólyag hurutoknál, az ivarszervi bajok és rendelleneségek ellen különösen az anyaméhkoroknál és idegbajokban. 5913

Ezen régi híri fürdőhely Sáros megyében, szab. kir. Bártfa városától mely a tulajdonát képező fürdőt most házilag kezelteti) 1/2 órányira fekszik a kárpátok egyik helyiáncolatára déli lejtőjén, gyönyörű szalás fenyveserdők által környezett völgyben, a legtisztább kellemes üdítő balzsamos erdei levegővel, pompás erdei sétányokkal.

A legközelebbi vasúti állomás **Eperjes**, honnan kocsin a kitűnő országúton 1/2 óra alatt a fürdőbe érhetni. Jól berendezett lakások mérsékelt áron, egészséges izletes étkek olcsó kiszolgáltatásáról gondoskodva van, a vendégek kényelmére **gyógyterem és fedett sétány**, mindennap reggel és este tüzene (ungvári zenekar). Mindennemű fővilágosítással készséggel szolgál a **fürdőigazgatóság.**

A nyári ivadra!

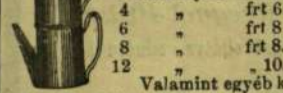
Fürdőkád, rós horganyból, fenék-mérvé 115 cm. frt 12.—
Ujnyász ruhanyagyal 59—
Főnyáby, egész huzva 750
Felsőnyáby 830
Zuhany-tál 9.—14.—
Ülökád 750—9—
Hűtő-edény, 2 üvegre frt 1,65
Ugyanaz 4 frt 3,75
Fagyhalász-gépj frt 10,50
Ugyanaz 1 éves vagy
csukrással frt 51.—
Jégverem 12 fűtől 50 frig
Francia formájú öntöző frt 4,50—
Különféle kalitkák frt 1,80 6.—
Ugyanazok asztali-ásvi frt 16 frt.
Kávéfőző-gépek leg-
újabb szerkezettel
2 személyre frt 4,80
3 személyre frt 5,40
4 frt 6,20
6 frt 8—
8 frt 8,50
12 10—

Valamint egyéb különféle háztartáshoz szükséges saját készítményű tárgyak jóállítás mellett. Szil. rugy elvállalok fűdése ket templontornyokra és hástetők-re, továbbá vízvezeték- és légszess-munkákat is. Mely tiszteltet!

WEINER M. K.

Budapest Haris-Bazár.

Arjgyezek kívánatra bérmentve küldeték. 5906

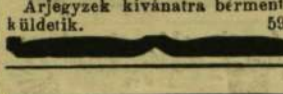

Valamint egyéb különféle háztartáshoz szükséges saját készítményű tárgyak jóállítás mellett. Szil. rugy elvállalok fűdése ket templontornyokra és hástetők-re, továbbá vízvezeték- és légszess-munkákat is. Mely tiszteltet!

WEINER M. K.

Budapest Haris-Bazár.

Arjgyezek kívánatra bérmentve küldeték. 5906

Valamint egyéb különféle háztartáshoz szükséges saját készítményű tárgyak jóállítás mellett. Szil. rugy elvállalok fűdése ket templontornyokra és hástetők-re, továbbá vízvezeték- és légszess-munkákat is. Mely tiszteltet!

**NŐI-
RUHAKELMÉK**
potom áru!
Namburg-Áru!
BUDAPEST
koronakereskedés.
10 sz.
Minták kívánatra
ingyen és bérmentve

Valamint egyéb különféle háztartáshoz szükséges saját készítményű tárgyak jóállítás mellett. Szil. rugy elvállalok fűdése ket templontornyokra és hástetők-re, továbbá vízvezeték- és légszess-munkákat is. Mely tiszteltet!

Valamint egyéb különféle háztartáshoz szükséges saját készítményű tárgyak jóállítás mellett. Szil. rugy elvállalok fűdése ket templontornyokra és hástetők-re, továbbá vízvezeték- és légszess-munkákat is. Mely tiszteltet!

Valamint egyéb különféle háztartáshoz szükséges saját készítményű tárgyak jóállítás mellett. Szil. rugy elvállalok fűdése ket templontornyokra és hástetők-re, továbbá vízvezeték- és légszess-munkákat is. Mely tiszteltet!

Mindenkinek ajándékozzuk

a legcsúszkésebb tárgyakat, mint kés, villa és kanál.
A nemrég megbukto t nary angol britannia-écszt-gyár 15. meggoncoknságától megbízhat kaptunk, hogy valamennyi nálunk letétben levő britannia-écszt-áru t szállítás s a munka díj egy részének csekély kárpótlass mellett

elajándékozzuk.

3 frt 95 kr. beküldés, vagy utánvét mellett is, mint a szállítási díjnak Angliából Bécsbe, valamint a munkadíj 1/4 részének kárpótless mellett, kaphatja mindenki a következő britannia-écszt-áru t: készlelet 6 személy számára, vagyis 24 db. legjobb áru-árgyat

ingyen!

6 db. kitűnő jó asztali kés, britannia écsztnyíléll, valódi angol écszt-ácszt pengével.
6 legfinomabb villa, britannia-écszt egy d.rabból.
6 néhas britannia-écszt evőkanál
6 bri annia-écszt kávékanál, legjobb minőség.
24 db. Összesen 24 db., mely azelőt 15 friba került, most pedig összesen mind a 24 db. csak 3 frt 95 kr.

Ezen 24 tárgy a legfinomabb britannia-écsztből van készítve, a mely örökké fehéren marad, s a valódi écsztől 30 évi használat után sem különbözethet meg, amiert kezeség is vállalatik. Csím és egyedül megrendelési hely **BLAU és KANN, Bécs, I. Elisabethstrasse, Nr. 6.**

Kinek az áru na n tetszik, bérmentve visszaküldés mellett a pénz levonás nélkül visszakapja.

Cs. k. kizáról. szab. ujonnan javított **RUGANYOS SÉRVKÖTŐK.**

A legújabb találmány a Rogand, amerikai tudor után ujonnan javított ruganyos sérvkötő Politzeről, ép ugy urak, valamint nők és gyermekek számára; rugók nélkül, tiszta gummiból művészelleg szerkesztve, s azon eszja van, hogy még a legdültebb sérveket is a legrovidebb idő alatt egyforma helyesbe hozza, és ép ugy nappal, a legirásztóbb trunks, vagy sok járka-lás mellett, mint színtén éjjel alvásnál is használható, anélkül, hogy s érvben szenvedő hivatásában a legkevésbé is akadályosva lenna.

Nagy haszonnal jár, ha éjjen át is a testen marad, miután ekkor ki-válón jó és kelle nes nyomást esztőből a szenvedő részekre

Árak: t egyszerű 6—7 frt; kettős 10—15 frt; gyermekeknek felt-vel olcsóbban

Nagy raktár angol és francia acél sérvkötőköl, suspensoriumokból, szöve, gummiból, valamint szarvasbőröl is A szarvasbőr és gummi suspensoriumoknak az a csőjük, hogy a terjedé t megakályják.

Méhcsékedők, léggárnák, ágybetétek, hónapaszam-erzsenyek, öv-készülékek, gummi harisnyák és minden gummiáru-cikket. Sérvkötőköl megrendendő, ha jobb, vagy bal felől, vagy kettő felől legyen, s egy színtén a derek bősége is.

Megrendeléseket után-vét mellett pósta fordultával esztőből 5901 esztár. kir. kötelékikészítő, **Politzer Mór** Budapest, Deák-Ferencz-utca.

MATTONI-féle

GIESSHÜBLI

legtisztább égvényes savanyúvíz.

Édecsek, emésztési és mellgyógyyszer.

Saját raktár-helyiségek Budapestben, Ferencz József-ter 3.

(Diana-fürdő). 5900

Bécs, Maximilianstrasse 5, Tuchlauben 14.

Készletben valamennyi ásványvízkereskedés s gyógyszerterben.

Több kiállításán kitüntetve s az 1878. párisi kö-
kiállításán eszt-éremmel díjaztatva.

LŐRINCZ ISTVÁN

lábbeli-gyára,
Budapest, Múzeum-kört 5. sz.
(Zrínyi-kávéház mellett).

Gyáram iránti mindig növekvő igénybevétel, s bizalom által indítatva éreztem magamat, a külföldi lábbeli gyárak megtekintése alkalmával szerzett tapasztalatok nyomán, gyáramat akként berendezni és nagyobbitani, hogy a fokozatos igényeknek és verseny-képességnek, minden tekintetben eleget tehessen.

Dusan felszerelt raktárban a legizsésesben s szilárdan gyártott férfi, női-és gyermek-lábbelikeket mérsékelt árak mellett árusítok.

A közönség kényelméért átvettem a legújabb találmányu angol „**NUBIAN BLAKING**” bőrtápláló és fénysztő-máz fóráktárát is. 5798

Teljes tisztelettel

LŐRINCZ ISTVÁN.

Vidéki megrendelések utánvét mellett gyorsan kiszolgáltatnak, s nem illő árak kiserletnek.

Arjgyezek és mértékvevisi utasítás ingyen küldeték.

Nyilatkozat.

Vonatkozólag az általam hirdettetett

pánézél-vállfüző kanálzárral,

34 cm. hosszú, 1 frt 50 kr., és valódi halosonttal 2 frt 50 kr., hozzáam intézett kérdéseket eszenel olyképen intézem el, miszerint natározottan kijelentem, hogy ezen vállfüzők teljesben hibanélkülleek, rendkívül jól testhez állók és igen tartósak, és csakis a készítő-
anyagának kedvező feltételek alatti bevásárlása követ-
keztében ezen bántalatos olcsó ár adatsnak el. 5908

Kitűnő tisztelettel ajánlván magamat

nyakkendő és vállfüző-gyár

PHILIPSBORN M. Budapest, sugár-uti bazár 31-33.

Russ Károly utódja, Bécsben I., Wallfischgasse 3.

RAKTÁRAK: Török József gyógyszerter Budapestben,

Armin Eiliasnál Aradon.

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, egyetem-utca 4.)

Külföldi feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 8 frt / egész évre 6 frt / Kétfoldi előzetesekhez a postalgát megfizetőtől viteljél is esztalondó.
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: 1 félévre... 6 * / Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: 1 félévre... 4 * / Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: 1 félévre... 3 * / Kétfoldi előzetesekhez a postalgát megfizetőtől viteljél is esztalondó.

22-ik szám 1880. BUDAPEST, MÁJUS 30. XXVII. évfolyam.

PÁZMÁNY PÉTER.

NAGYSZOMBAT városá fényes ünnepély-nek vala színhelye 1635 nov. 13-án. A Pázmány Péter bíbornok-primás által alapított egyetem e napon nyitattott meg. Az egyházi és világi főrendek számos gyülekezete előtt Jászberényi Tamás jezsuita atya tartotta az ünnepi beszédet, melynek végén, Pázmányhoz fordulva, így szólott: «Ha nem csalódom, magad is az egyetem megalapítását jótékonyaságod minden egyéb művei fölé helyezted; mert ezeket, példád által lelkesítve, mások is utánozni fogják, és így érdemeidben osztozandnak, de új műved dicsősége osztatlanul a tied, ebben nem lesz vetélytársad!»

A szónok jóslata nem egészen ment valósulásba. Ezen dicsőségének is vannak osztályosai: utódai Lósy és Lippay, a kik a Pázmány által létesített hittudományi és bölcsészeti karokhoz a jogtudományit és orvosi karral egészíté ki az intézetet; és azon kormányférfiak, kik egyetemünket a mai kor igényeinek színvonalára emelték. De ezek mitem vannak le a nagy alapító dicsőségéből. A kifejlődött, nagyra nőtt főiskola hálás kegyellett őrizi meg első alapítójának emlékezetét.

A fenkölt gondolat és az áldozatkész-ség nagyszabásu nyilvánulása egyaránt megérdemli a tiszteletet. Azon korban fő-iskolát alapítani Magyarországon merész gondolat, fontos kulturai tény, s a száz-czer forint, melyet Pázmány alapítványké-
pen letett, mesés összeg volt.

Köztudomásu, hogy ezen műve nem áll elszigetelve. Több gymnasium, kon-viktus és papnövelde köszönte neki léte-sülését. Elmondhatjuk, hogy Mátyás király-tól Mária Teréziáig a magyar közművel-
dés és tanügy érdekében senki nem tett annyit, mint Pázmány Péter.

Es több más téren is, mint hittérítő és tanár, mint író és szónok, kortársait messze tulszárnyalta hazájában. És a leg-buzgóbb magyar főpap — a kit a magyar egyháztörténelem fölmutat, nemzetének leglelkesebb és legmagyarabb fiaihoz tar-tozott.

A valódi nagyság mindezen jellemvo-násaihoz a kedélyes, szeretetreméltó ter-mészet varázsa, ugyszintén ép oly vonzó, mint imponáló külalal is járult.

Arcképe általában el van terjedve.

Egykoru olajfestmények és rézmetszetek után újabban s gyakran sokszorosítottat. Nem rég a m. nemzeti muzeum érdemes könyvtárnoka, Majláth Béla, e sorok írójá-nak figyelmét fölhivta egy ekkorig isme-retlen régi olajfestményü arcképre, mely hajdan a lipótó-szent-miklósi jezsuita rezi-denciát, utóbb az okolicsnói zárdát díszíté, majd az ő, és ajándékából végre e sorok írójának birtokába ment át. A többi arcz-

Arcképe általában el van terjedve.

PÁZMÁNY PÉTER.
BOYKORU FESTMÉNY UTÁN.

GICHIFLUD

von **FRANZ JOH. KWIZDA**
K.K. HOFLIEFERANT.

Évek sora óta kipróbálva mint kitűnő szer köszvény és csúsz, feizamodások, az izmok és idegek feszessége, vérálá-futások, zúzódások, a bőr érzéketlensége, továbbá helyi göresök (lábikragóres), idegfájdalmak, s hosz-szabb ideig tartó bekötések által származott dagana-tok ellen: foként pedig nagyobb fáradságok és gya-loglások előtti és utáni erősödesre, stb., valamint aggkorban beállott erőtlenedésnél.

Valódi minőségben a következő gyógytárakban: Buda-
pesten Török József, Strobenz testv., Thallmayer A. Seitz,
Glasz József; Aradon Tones F. és E.; Brassón Jekelius Ferd;
Debreczen Gerey Fülöp, Rickl J. A.; Eszéken Dienes S. G.,
Győr Naszaty J.; Kemárom Kirehner János; Léva Bolemann
E.; Lőcsze Honthy Sámuel; Nagy-Kanizsa Prager Bala; Nagy-
Mihály Csibur B.; Nagy-Szében Morscher W. F.; Paks Flo-
rian J.; Pancsova Bauer F.; Pozsonyban Pistorý Bódog;
Sárkány Schnell F.; Szász-Sebes Binder Lajos; Szekeshegyvár
Dieballa J. G., Körösi Viktor; Szent-György Hubner J. E.;
Vukovár Kirehbaum Bódog; Zágrább n Mithbach Zaigmond.

Főraktár Kwizda Ferencz János,
csász. kir. udvari szállító- és kerületi gyógyszerterésznél, Kornenburgban
Ára egy üvegnek 1 frt o. é.

Ezenkívül a koronárszéknek valamennyi vá-
ros és mezővárosában léteznek raktárak, melyek
időnként a vidéki lapok útján közhírre tétetnek. 5951

ARCZBŐR.
A szépség egyik fő feltétele a szép arczéből.
Még a k. vésőbb szép alkotásu arc is elhajló-
hat, ha annak bőre kifogásolható. A legzabáló-
lyosabb szépség pedig csak akkor lesz kellem-
méltányolva, ha a bőr és annak színe nem
nékülözik a tisztaságot, fényt és fiatal üdösé-
get. Számtalan hölgy elveszi minden igényét
a szépségre, ha arczéből kifogásolható. Hogy
tehat ez szép és fiatalírtású maradjon a késő
agekorig, használjuk a számos tekintély, e
szek közzét P. felich tanár Londonban, Esopi
tanár, dr. Jünger, dr. Raudnitz, stb. által
ajánlt, 14 év óta százeszerkölt használt Len-
gel-féle nyír balzsamot. Ezen kedvelt szé-
pítősszer a káros kendőzés, szenvedélyek vagy
egy b. oknál fogva tönkre tett arczéből, sőt a himlő által szero-
csolt bőrvereséssel is teljesen helyreállítja. A fennya-
dás az arc bőrt újra fiatalírté és kivárta teszi, s annak kedves színe-
zetet kölcsönöz. A leginkább korosabb árak és hölgyek által gye-
lembe vevendő Hogy Dr. Leengel nyír-balzsamán kívül nem
létezik jobb és megbízhatóbb szer a bőr-fenntartás és szépítésre,
mindazok elismerik, a kik kísérletet tettek vele. Egy koróval frt
1 50 — Valódi minőségben kapható Budapestben: Török József
gyógyszerterében, király-utca 12. Pozsonyban: Pistorý Bódog-
nál, Mihálykapu. Temesvárott: Tarcsay Istvánál. 5913

Asztalos és kárpitos

butorok
ujházásoknak, vendéglő, fürdőintézetek és nyári-
lakások tulajdonosainak készpénzfizetés mellett szál-
litunk: 5812

1 hálószoba-butorzatot,
mely áll 2 ruhasekrényből, 2 ágy, 2 jelli szekrény és 1 moszdó
szekrényből, vésett munka 80, 115, 130, 150 és 200 forint, a leg-
finomabb rakkott munka 220, 250, 300, 400 frt, a legfinomabb.
1 éterem-butorzat
1 kredencia, 1 francia asztal, 6 ebédlő-szék, 1 pamlag, 1 tükör 100
frt, 130, 200 frt, rakkott munka 300 frt, 350, 400 frt, tölgyfa 500,
600, 700 frt

Salon-butorzat, saját gyártmány:
1 rips garnitúra 110—120 frt
1 egbe in garnitúra 120—200
1 selyem garnitúra 140—200
1 bourett garnitúra 150—200
1 francia garnitúra 200—300

Továbbá elvállalunk függöny- és redőnyözéseket.
Nagy raktár tükör, hajlított nádszék, valamint
minden kigondolható esztergyólos munkákból.
Vidéki megbízások utánvét mellett is teljesítetnek.

Oppodi és Ellenberger.
Budapest, Deák-utca 5. sz. I. emelet.

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, egyetem-utca 4.)

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, egyetem-utca 4.)